

SAK 14/16 SKJØNNSMIDLAR FRÅ FYLKESMANNEN, 2016 – PRIORITERING AV PROSJEKT TIL FORNYING - OG INNOVASJONSPROSJEKT

Saksopplysning

Fylkesmannen har for 2016 helde attende midlar av fylkesramma for Buskerud som skal gå til skal gå til fornyings- og innovasjonsprosjekt i Buskerud. Regionane har ansvaret for å velje ut prosjekt. Fylkesmannen er oppteken av at midlane skal koma kommunane til gode gjennom nyttige og målretta prosjekt. Dersom ein region ikkje legg fram godkjente prosjekt, kan Fylkesmannen fordele midlane til andre godkjente prosjekt i andre regionar. Ny søknadsfrist er satt til 1. april 2016.

Fordeling av skjønnsmidlar til prosjekter for 2016 er etter sama fordeling som tidlegare og med same beløp, totalt 4 mill. kroner.

Midlane er fordelt slik:

• Drammensregionen	kr 900.000 (22,5%)
• Region Vestviken	kr 550.000 (13,7%)
• Kongsbergregionen	kr 900.000 (22,5%)
• Region Midt-Buskerud	kr 450.000 (11,3%)
• Ringeriksregionen	kr 500.000 (12,5%)
• Hallingdalsregionen	kr 700.000 (17,5%)

Skjønnsmidlane skal gå til fornyings- og innovasjonsprosjekt i kommunane. Følgjande går fram frå departementet (KMD) sine retningslinjer:

«Formålet med prosjektmidlene er å gi kommunene støtte til å prøve ut nye løsninger på sine utfordringer. Midlene skal med andre ord fungere som risikoavlastning for kommunene for å kunne jobbe med fornying og innovasjon. Prosjektenes formål må være å styrke kommunen i rollene som tjenesteprodusent, myndighetsorgan, lokaldemokratisk arena eller som samfunnsutvikler. Prosjektene kan omfatte alle tjenesteområdene i kommunen.

Det skal ikke gis støtte til prosjekter som handler om utføring av kommunale driftsoppgaver, eller prosjekter som er en del av det ordinære kommunale utviklingsarbeidet.

For å få tildelt prosjektmidler må kommuner i søknaden kunne vise til en gjennomtenkt og realistisk prosjektplan. Kommunen må beskrive sine utfordringer godt, og kunne vise til klare målsetninger for hva de ønsker å oppnå med prosjektet. Kommunen må også begrunne valget av virkemidler/løsninger som skal testes ut i prosjektet.»

Det har vore vanleg at rådmannsutvalet handsama søknadar og kjem med innstilling til Regionrådet. Denne gongen er ikkje det gjort men dagleg leiar har hatt tett dialog, for å koma fram til ei innstilling i tråd rådmannsutvalet sine synspunkt.

Det er kome inn to søknadar:

1. Vidareføring Felles Løft for tidlig innsats i Hallingdal (vedlegg 2)
2. Velferdsteknologi (vedlegg 3)

Prosjektet "Felles løft for tidlig innsats i Hallingdal" er eit omfattande prosjekt knytt til språkutvikling og sosial læring i alle barnehagane og skulane i Hallingdal. Prosjektet blir gjennomført i samarbeid mellom kommunane i Hallingdal og Statped Sørøst. Prosjektet starta i 2011 og er planlagt avslutta i 2017.

Prosjektet er delt inn i tre delar.

I Steg 1 vart det arbeidd med haldningsskapande arbeid, utvikling av barnehagane sitt pedagogisk grunnsyn og utvikling av eit inkluderande læringsmiljø. Deretter var det

opplæring i språkleg og sosial utvikling og tiltak for å fremme dette. Steg 1 gjennomførte sluttevaluering våren 2013.

Steg 2 Overgang barnehage - skole gav kompetanseheving til 510 tilsette og omfatta 54 barnehagar og skular i Hallingdal med 1915 barn i alderen 1-10 år. Steg 2 vart gjennomført i 2013-2014.

Steg 3 skule er den siste fasen og skal gi kompetanseheving primært for tilsette i 1.- 7 (10.). trinn i grunnskula med fokus på skula sitt pedagogiske grunnsyn og utvikling av eit inkluderande læringsmiljø. Steg 3 blir gjennomført i perioden 2014 – 2017.

Prosjektet har tidlegare fått tilskot frå skjønnsmidlar:

- 2011: kr. 400.000
- 2012: kr. 450.000
- 2013: kr. 350.000
- 2014: kr. 300.000
- 2015 : Ikkje løvd midlar frå Fylkesmannen

Det blir for 2016 søkt om kr.400.000 frå skjønnsmidlar.

Prosjektet Velferdsteknologi er nytt. Prosjektet omfattar:

- Forprosjekt for etablering av bestillerkompetanse hjå kommunane
- Etablering av teknisk plattform for felles løysingar for velferdsteknologi
- Risikovurderingar og etablering av nødvendig sikkerheit
- Etablering av tilgjengelege integrasjonar mot kommunane sine journalsystem i sikker sone
- Etablering av overvaking og driftsløysingar

Prosjektet har ei kostnadsramme på kr. 790.000 og skal vera gjennomført i 2016.

Erfaringane frå prosjektet skal nyttast i vidare satsing på velferdsteknologi, både for fellesløysingar og for anskaffing/bruk i den enkelte kommune.

Vurdering

Ut frå dei føringar som er lagt for bruk av prosjektmidlane er det vurdert at prosjekta det er søkt om tilskot til, er i tråd med retningslinjene.

Etter ei samla vurdering er det gjort slik innstilling:

1. Felles Løft for tidlig innsats i Hallingdal (vedlegg 2),	kr. 400.000
2. Velferdsteknologi (vedlegg 3)	kr. 300.000

Forslag til vedtak

Regionrådet for Hallingdal vil prioritere følgjande prosjekt for tildeling av skjønnsmidlar for 2016:

1. Felles Løft for tidlig innsats i Hallingdal,	kr. 400.000
2. Velferdsteknologi,	kr. 300.000

Ål 15.3.2016

Knut Arne Gurigard
Dagleg leiar

Vedlegg:

1. Skjønnsmidlar for 2016, brev frå Fylkesmannen dat. 16.12.2013
2. Felles Løft for tidlig innsats i Hallingdal
3. Velferdsteknologi

Vår dato: 11.11.2015
Vår referanse: 2015/4431
Arkivnr.: 331.2
Deres referanse:

Saksbehandler: Lisbet Kari Wølner

Innvalgstelefon: 32266683

Kommunene i Buskerud
Regionkoordinatorene

Skjønnsmidler 2016 til prosjekter

Vi viser til møte 11. november d.å. med regionkoordinatorene.

Fylkesmannen har for 2016 holdt tilbake 4 millioner kroner som skal gå til fornyings- og innovasjonsprosjekter i Buskerud. Vi vil opprettholde samme fordelingsnøkkel som tidligere. Denne fordelingsnøkkel er følgende:

- Drammensregionen kr 900.000
- Region Vestviken kr 550.000
- Kongsbergregionen kr 900.000
- Region Midt-Buskerud kr 450.000
- Ringeriksregionen kr 500.000
- Hallingdalsregionen kr 700.000

Regionene skal fremdeles stå ansvarlig for utvelgelse av prosjektene. Regionene kan også samarbeide om samme prosjekt. Fylkesmannen er opptatt av at midlene skal komme kommunen til gode gjennom nyttige og målrettede prosjekter. Dersom en region ikke legger frem godkjente prosjekter, kan Fylkesmannen fordele midlene til andre godkjente prosjekter i andre regioner.

Kriterier for tildeling av midler:

Skjønnsmidlene skal gå til fornyings- og innovasjonsprosjekter i kommunene. Følgende fremgår fra departementets retningslinjer:

«Formålet med prosjektmidlene er å gi kommunene støtte til å prøve ut nye løsninger på sine utfordringer. Midlene skal med andre ord fungere som risikoavlastning for kommunene for å kunne jobbe med fornying og innovasjon. Prosjektenes formål må være å styrke kommunen i rollene som tjenesteprodusent, myndighetsorgan, lokaldemokratisk arena eller som samfunnsutvikler. Prosjektene kan omfatte alle tjenesteområdene i kommunen.

Det skal ikke gis støtte til prosjekter som handler om utføring av kommunale driftsoppgaver, eller prosjekter som er en del av det ordinære kommunale utviklingsarbeidet.

For å få tildelt prosjektmidler må kommuner i søknaden kunne vise til en gjennomtenkt og realistisk prosjektplan. Kommunen må beskrive sine utfordringer godt, og kunne vise til klare

---

målsetninger for hva de ønsker å oppnå med prosjektet. Kommunen må også begrunne valget av virkemidler/løsninger som skal testes ut i prosjektet.»

Krav til fylkesmannens oppfølging av prosjekter:

«For å sikre overføringsverdi mellom kommunene og en bevisst pengebruk skal resultatene av prosjektene dokumenteres, og fylkesmannen skal gjøre en vurdering av prosjektene og hvilken overføringsverdi de har til andre kommuner.

Fylkesmannen skal videreformidle resultatene fra prosjektene til andre kommuner og stimulere til læring og erfaringsutveksling mellom kommunene og på tvers av fylkesmannsembetene, eksempelvis gjennom å bidra til at det finnes gode læringsarenaer.»

Avgrensning:

Det gis ikke skjønnsmidler til rene næringsutviklingsprosjekter.

Søknad:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utviklet en integrert søknads- og rapporteringsdatabase (ISORD). Kommunene skal søke direkte i denne databasen. Den endelige versjonen av databasen er snart klar. Vi vil gi nærmere informasjon så snart databasen er klar. Søknadsfrist er **1. mars 2016**.

Med hilsen

Bente Nyegaard Fjell
avdelingsdirektør

Lisbet K. Smedaas Wølner

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift

Fylkesmannen i Buskerud

Skjønnsmidler

Kommunale prosjekter for fornying og omstilling i kommunen

Prosjektbeskrivelse

Region	Hallingdal	Årstall for tildeling	2016
Kommune	Alle kommunene i Hallingdal (Hol, Ål, Gol, Hemsedal, Nes og Flå)		
Samarbeider med	Statped Sørøst		
Navn på prosjektet	Felles Løft for tidlig innsats i Hallingdal		
Prosjektansvarlig	Barnehage- og skolefaglig ansvarlig v/prosjektleder Gunn Berit M. Nergård		
Mål med prosjektet/ Forventet resultat	☒ Effektivisering	☒ Kvalitet- /tjenesteutvikling	
Prosjektets varighet fra	2010	til	2017
Beløp over prosjektskjønn	400 000		
Annen finansiering	☒ Kommunal egenfinansiering	☐ Annet	

Prosjektbeskrivelse

Beskrivelse av prosjektet

SAK 14-16, VEDLEGG 2

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet "Felles løft for tidlig innsats i Hallingdal" er knyttet til språkutvikling og sosial læring i alle barnehage og skoler i Hallingdal. Prosjektet gjennomføres i samarbeid mellom kommunene i Hallingdal og Statped Sørøst .

Tidlig innsats som spesielt rettes mot språkferdigheter, legger grunnlag for å redusere utfordringer med sosiale ferdigheter (NOVA Rapport 12/2010). Med sitt fokus på lek og sosial samhandling kan barnehagene både arbeide forebyggende og sette inn tidlig innsats. Det kan igjen legge et positivt grunnlag for at omfanget av spesialundervisning minker og ikke øker etter hvert som barna blir eldre.

Fokusområdene for barnehagen er i tråd med sentrale føringer og prioriteringer i St.m. nr. 41. Videreføring av prosjektet til overgang barnehage skole er også i tråd med sentrale føringer i St. m. nr. 16. Kunnskapsdepartementet har med utgangspunkt i denne utarbeida veilederen «Fra eldst til yngst Samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole».

Veilederen gir retningslinjer og anbefalinger i arbeidet og trekker foreldrene med som en aktiv part.

Veilederen har fokus på tre hovedområder, og disse vil også bli vektlagt i prosjektet:

- Rammebetingelser for samarbeid og sammenheng
- Forutsetninger for god sammenheng og gode overganger for barnet
- Tilrettelegging av samarbeidet og de ulike aktørenes roller

I tillegg vil prosjektet ha fokus på forberedende lese- og skriveopplæring både i barnehage og skole.

Prosjektet er delt inn i tre deler

I Steg 1 ble det arbeidet med holdningsskapende arbeid, utvikling av barnehagens pedagogisk grunnsyn og utvikling av et inkluderende læringsmiljø. Deretter var det opplæring i språklig og sosial utvikling og tiltak for å fremme dette. Steg 1 avsluttet med tema Flerkulturelt arbeid. Steg 1 gjennomførte sluttevalueringen våren 2013.

Steg 2 Overgang barnehage - skole gir kompetanseheving til 510 ansatte og berører 54 barnehager og skoler i Hallingdal med 1915 barn i alderen 1-10 år. Denne fasen er forberedt i 2012 med bakgrunn i ståstedanalyse og blir gjennomført i 2013-2014.

Den skal gi kompetanseheving innen begynnende lese/skrive-opplæring og utvikling av rutiner for god overgang mellom barnehage og skole. Her vil både ansatte i barnehage og skole delta.

Overordna mål i steg 2 overgang er:

- Alle involverte parter bidrar til et helhetlig opplæringsløp fra barnehage til skole
- Alle involverte parter bidrar til en trygg og forutsigbar skolestart for det enkelte barn og deres foresatte

Steg 3 skole er den siste fasen og skal gi kompetanseheving primært for ansatte i 1.- 7 (10.).trinn i grunnskolen med fokus på skolens pedagogiske grunnsyn og utvikling av et inkluderende læringsmiljø. Det vil være fokus på språklig og sosial utvikling hos barn i småskolen, samt den første og andre leseopplæringen.

Steg 3 er i forberedelse fra januar 2014 med oppstart høsten 2015 for skole og SFO.

Kompetanseheving for ansatte ved PPT startet våren 2014.

Bruk av midler:

Eksterne foredragsholdere fra Statped	300 000
Lønnsutgifter egne ansatte (vikarutg., egenandel møter og seminar)	4 335 000
Reiseutgifter, kursutgifter (lokaler, bevertning, kopiering m.m.)	385 000
Kurs dekkes av Statped Sørøst (Øverby kompetansesenter)	-300 000
Opplæringsmidler barnehagene og skolene (kommunale + statlige)	-179 000
Egenandel - skole, PPT, kommunale tjenester	-4 141 000
Sum:	-400 000

Prosjektets målsettinger og kriterier for evaluering:

Steg 3 skole 2014-2017

Prosjektgruppe for steg 3 skole startet opp sitt arbeid i januar 2014.

Mål for steg 3 er tilsvarende deler av steg 1 barnehage som setter fokus på språkutvikling, sosial utvikling og lese- og skriveutvikling.

Det skal skje primært på småskoletrinnet (1.-7. årstrinn). Det vil også være noen ungdomsskoler som er representert.

Utgangspunkt for mål i steg 3 er basert på overordnet prosjektplan.

Overordnede mål for prosjektet:

- Barnehagene og skolene i Hallingdal skal preges av en inkluderende praksis der alle barna gis mulighet til å utvikle språklige og sosiale ferdigheter ut fra egne forutsetninger
- Generell språkstimulering i hverdagens aktiviteter er bevisst praksis og gjennomføres i det daglige
- Ansatte i barnehage, skole, PPT og helsestasjon skal besitte kompetanse på hva som er normal og avvikende språklig og sosial utvikling
- Pedagogene i barnehagene og skolene samt helsesøstrene ved helsestasjonene regionen skal inneha kompetanse og rutiner på å fange opp barn hvor en er bekymret for språkutvikling / sosial utvikling og kunne sette inn tiltak på et tidlig tidspunkt.

Dette innebærer at disse grupper av ansatte har:

- tydelige rutiner knyttet til kartlegging og vurdering av læring og utvikling
- kompetanse på å tolke og vurdere resultater av kartlegginger
- vurdere tiltak på system og individnivå
- kompetanse på å evaluere tiltak og vurdere behov for videre henvisninger
- Videreutvikle tverrfaglig samarbeid mellom barnehage, skole, helsestasjon, PPT og barneverntjenesten

Dette innebærer å avklare roller, ansvarsfordeling og rutiner.

Presentasjon av prosjektets mål i Steg 3, delmål og resultatmål:

Overordna mål

1. Alle ansatte er bevisst på betydningen av gode relasjoner til elevene
2. Alle ansatte har økt kunnskap og handlingskompetanse om språk og sosial utvikling
3. Alle ansatte reflekterer og deler ny kunnskap og erfaring med hverandre som fører til gode holdninger og handlinger som har positiv effekt på elevenes helse, læringsmiljø og læringsutbytte

Delmål

1. Alle elever opplever at de blir sett og møtt på en god måte av alle ansatte.
2. Alle ansatte er bevisst på skolens grunnsyn og opptre i samsvar med det.
3. Alle ansatte har økt kunnskap og handlingskompetanse om språkutvikling og språkvansker
4. Alle ansatte har kunnskap om sammenheng mellom språk og sosial utvikling
5. Alle ansatte har økt kunnskap og handlingskompetanse om helhetlig lese- og skriveopplæring
6. Alle ansatte føler seg tryggere i samtaler som oppleves som krevende.
7. Kunnskapsøkning og praksisendring bidrar til at alle barn får et godt utbytte av ordinær opplæring.

Resultatene baserer seg på questback for tilsatte og elever samt ulikt kartleggingsmaterieil

Resultatmål:

1. Resultatmål: QBA, 1,2 – QBE, 1,2
2. Resultatmål: QBA, 11,12)
3. Resultatmål: QBA, 4 – 20 spørsmål
4. Resultatmål: QBA, 1,2, 4,7, 8,9,10 – QBE, 5,6
5. Resultatmål: QBA, 5- QBE, 3,4
6. Resultatmål: QBA, 8,9
7. Resultatmål: QBA 6,10,11,12, Mini SL2/S40, 20spørsmål, QBA 1,11,12 – QBE, 1,2,3,4

Handlingsplan:

SAK 14-16, VEDLEGG 2

Handlingsplan Steg 3

1. Forberede Steg 3 skole 2014 med prosjektplan med resultatmål og delmål samt ståstedsanalyse .
2. Eget kompetanseløft for PPT-ansatte i øvre og nedre Hallingdal
3. Gjennomføre ståstedsanalyse juni 2015 Steg 3 - Skole
4. Valg av ressurspersoner i hver kommune som skal ha ansvar for utviklingsarbeidet på hver skole
5. Gjennomføre ståstedsanalyse august/september 2015 for elever Steg 3 - Skole
6. Kommunene utarbeider egne kommunale handlingsplaner/fremdriftsplaner for prosjekt Steg 3
7. Seminarsamlinger
8. Lederstøttesamlinger
9. Sluttevaluering oktober 2017

Seminarsamlinger 2014-2015

1. Seminarrekke for PPT
- Tema: Språk og begrep, 2014

Skolene

2. Planlegging for skoleledere og PPT 28.4.2015
  3. Møte mellom rektorer, ressurslærere og PPT-kontakt juni 2015
  4. 14. 08.2015 – Regional kursdag
- Tema: Språk, språkutvikling og språkvansker. Sosiale utfordringer i forbindelse med språkvansker
5. 7. 10.2015 - Med ressurspersoner
- Tema: Mer om språkvansker
6. 9.11.2015 - Regional kursdag
- Tema: Språkvansker og psykologiske vansker
7. 10. desember 2015
- Møte mellom PPT, skoleeiere og statped.
Forberede oppstart av ny seminarrekke med Vigdis Refsahl i april 2016.

Seminarsamlinger 2016:

8. Torsdag 14.01.2016 - Med ressurspersoner
- Tema: Utprøvende opplæring og spesialundervisning av elever med språkvansker
9. Tirsdag 15.03.2016 - Med ressurspersoner
- Tema: Avslutning av første del av Steg 3 og forberedelser til neste del
Ny seminarrekke med Vigdis Refsdal med følgende tema:
10. 27.- 28.04.2016 - Med ressurspersoner
- Tema: «Å ha kontroll over egen lesing og vite når en tekst er for vanskelig»
11. 1.-2.09.2016 - Med ressurspersoner
- Tema: «Å få hjelp når lesing er for vanskelig»
12. 2.-3. 11.2016 - Med ressurspersoner
- Tema: «Å vite hva det vil si å forstå noe godt og hvordan det er lurt å lese for å skape god mening i en tekst»
- Seminarsamlinger 2017
13. 26.-27.01.2017 – Med ressurspersoner
- Tema: «Å bruke læringsstrategier på en bevisst, motivert og selvregulerende måte»
14. April 2017 med Christian Wulff
- Tema: «Den gode samtalen»
- August 2017 Ståstedsanalyse med evaluering av prosjektet
Desember 2017 Prosjektlutt

Det blir avholdt to møter årlig mellom lokal styringsgruppe, lokal prosjektgruppe og referansegruppe.

Referansegruppe for Felles Løft Steg 3:

Leder av hovedutvalget for utdanning: Sissel Urke (Ål)
Utdanningsdirektøren i Buskerud: Karl Einar Schrøder-Nilsen
Kommunalsjef i Hole: Merete Ludmann (Buskerud sin representant i skolenettverket til KS)
Kommunalsjef i Lier: Bente Gravdal
KS: Unni Høsøien
Leder Utdanningsforbundet i Buskerud: Anne Lise Søggen Høien
Høgskulen BVT: Ragnhild Evensen (Kristin Barstad)

Beskrivelsen sendes Fylkesmannen i Buskerud innen 1. mars på e-mail adresse:

astrid-aaserud.krokeide@fmbu.no Kontaktpersoner: Lisbet Wølner 32266683/Eli Nordsiden 32266680

Felles Løft for tidlig innsats

Språkutvikling og sosial utvikling hos førskolebarn og
elever 1. – 7. klasse

**Felles Løft for tidlig innsats i Hallingdal
Steg 3 – Skole**

PROSJEKTPLAN 2014 - 2017

Innhold

Innledning	3
Språkvansker og sosiale vansker	4
Helhetlig og tilrettelagt leseopplæring	6
Skolen – en lærende organisasjon	6
Presentasjon av prosjektets mål, delmål og resultatmål	7
Overordna mål	7
Delmål.....	7
Resultatmål	8
Fra ståstedsanalyse og framover.....	8
Framdriftsplan Steg 3	9
Seminarsamlinger 2014-2015	9
Seminarsamlinger 2016	10
Seminarsamlinger 2017	10
Prosjektorganisering	11
Regionen	11
Faglig ansvarlig	11
Styringsgruppa.....	11
Referansegruppe	11
Deltakere i prosjektet	12
Lokal prosjektgruppe	12
Infoflyt.....	12
Lokale planer og utviklingsstrategier.....	12
Ressurspersoner i skolen.....	12
Ansvar og aktivitet for PPT	13
Helsestasjonene	13
Barnevernstjenesten.....	13
Risikofaktorer.....	13
Kvalitetssikring.....	13
Økonomi	15
Kilder	16
Vedlegg.....	16

Felles løft for tidlig innsats i Hallingdal

Steg 3 - Skole

Innledning

«Felles løft for tidlig innsats i Hallingdal» er et prosjekt som skal styrke et helhetlig oppvekst- og læringsmiljø i regionen. Prosjektet er forankret på rådmannsnivå som et samarbeid mellom de seks kommunene i regionen og Statped sørøst.

«Felles løft» består av tre deler. «Steg 1» omfattet sosial og språklig utvikling hos førskolebarn.. «Steg 2» hadde som mål å sikre en god og forutsigbar overgang fra barnehage til skole. Mål i steg 1 og 2 har også vært har vært å styrke og videreutvikle det tverrfaglig samarbeidet mellom barnehage, PPT, helsestasjon og barnevern. Begge delprosjektene er avsluttet og erfaringene fra prosjektene er nå en del av den daglige driften i regionens skoler og barnehager.

«Steg 3» er under forberedelse og prosjektstart er våren 2015. Delprosjektet vil være gjennomført i løpet av tre år og deretter forventes det at erfaringene fra hele «Felles løft for tidlig innsats i Hallingdal» vil prege driften av barnehager og skoler i hele regionen.

Hovedfokus i «Steg 3» vil være å kvalitetssikre sosiale og språklige (herunder skriftspråklige) ferdigheter hos elever hovedsakelig på 1.-7. trinn.

«Steg 3» vil vektlegge den nære sammenhengen det er mellom elevenes helse, trivsel og læringsutbytte på den ene side og sosiale og språklige ferdigheter på den andre siden. Det sier seg derfor selv at de ansatte på skolen må legge forholdene til rette slik at hver enkelt elev føler seg sett og respektert for å sikre at elevene får utviklet sine sosiale og språklige ferdigheter på en god måte.

Styrking av helsefremmende og forebyggende helsetjenester til barn og ungdom er et prioritert nasjonalt satsningsområde. Et tett samarbeid mellom skole og helsetjeneste er nødvendig for å kunne jobbe forebyggende på et tidlig stadium for å bedre elevenes oppvekstmiljø.

Ansatte i skolehelsetjenesten må være inkludert i skolemiljøet for å kunne samarbeide med elever, lærere, foreldre og andre om å identifisere og ivareta elever som har helseproblemer som har påvirkning på skolesituasjonen. Barn psykiske helse er et sentralt tema i forhold til undervisning og spesialpedagogisk tilnærming. Dyktige lærere/ansatte i skolen legger til rette for at elevene mestrer og opplever seg som inkludert på skolen. Opplevelser på skolen er med på å forme deres syn på seg selv (selvoppfattelse). Dette vil fremme en god psykisk helse.

Det er også viktig PPT og skolehelsetjenesten hjelper skolene med å legge forholdene til rette for de elevene som sliter med sosiale og språklige problemer. «Steg 3» forutsetter derfor et samarbeid mellom skole, PPT, helsestasjon og barnevern i gjennomføringen av delprosjektet.

Språkvansker og sosiale vansker

Åtte prosent av alle barn og unge har spesifikke språkvansker, SSV, i følge Folkehelseinstituttet. I tillegg kommer andre, såkalte «funksjonelle språkvansker», slik at andelen barn og unge i Norge som har språkvansker av en eller annen art, ligger samlet på drøye 10 prosent. Det er viktig ikke å forveksle «språkvansker» med «uttalevansker». Eksempler på det siste er stamming, løpsk tale og problemer med å uttale enkeltlyder riktig. Uttalevansker kan opptre hos mennesker som ikke har språkvansker overhodet, eller vanskene kan opptre i tillegg til språkvansker.

Språkvansker dreier seg i hovedsak om vansker med å få med seg hva ord betyr, de språksvake har rett og slett problemer med å oppfatte «ordmeninger» raskt nok til å kunne delta i vanlige samtaler, forstå undervisningen i skolen, tilegne seg normale lese/ skriveferdigheter og å oppfatte ironi og humor.

De som ikke har språkvansker, oppfatter ordmeninger i løpet av et halvt sekund etter at ordet er uttalt. Språksvake elever kan bruke mange sekunder, i enkelte tilfelle mange minutter, på å forstå et ord. Dette fører til at selv om den språksvake forstår et gitt ord etter en viss tid, har samtalepartneren ytret flere setninger som har gått den språksvake hus forbi. Som antydnet nedenfor vil språkvansker nesten alltid føre til alvorlige følelsesmessige og sosiale vansker. Det er derfor viktig å kartlegge språkvansker så raskt som mulig og deretter sette inn tiltak som virker!

For å kartlegge eventuelle språkvansker hos elevene, bør det benyttes enkle observasjonsskjema. Skjemaet «20 spørsmål om språkferdigheter» er spesielt godt egnet siden det raskt, effektivt og meget pålitelig avdekker språkvansker. Hvis man ikke benytter et observasjonsskjema, men nøyer seg med lærerens «sunne fornuft», vil kun 40 prosent av vanskene oppdages. Å unnlate å bruke

observasjonsskjema som kartlegging, gjør det vanskeligere å oppdage språkvanskene. Skolen vil bruke tid på tiltak som ikke bidrar til elevens utvikling. Det er særdeles viktig for elevene det gjelder, at skolen jobber systematisk med tiltak som en vet har effekt. Det vil ha stor betydning for motivasjonen til både elevene og lærerne.

Heldigvis viser det seg at hvis skolens ansatte har kjennskap til sammenhengen mellom språk og sosial utvikling, samt kunnskap og handlingskompetanse når det gjelder å sette inn gode tiltak i forhold til språkvansker, (herunder skriftspråklige vansker), vil dette ha stor positiv effekt på elevenes læringsmiljø og læringsutbytte. Men fremfor alt; det er den menneskelige faktoren som er viktigst for å fremme elevenes helse, trivsel og læringsutbytte. Derfor må alle ansatte på skolen være bevisst på betydningen av en god relasjon til elevene. Det er derfor et overordnet mål i Steg 3 at alle skoleansatte i regionen skal ha gode relasjoner og god handlingskompetanse om de forholdene som er skissert ovenfor når prosjektet avsluttes.

Det er en nær sammenheng mellom språkvansker, lærevansker og sosiale vansker både på kort og veldig lang sikt. I en dansk studie ble 198 kvinner og menn med «sproginnlærings-vanskeligheder» i barnehagealder fulgt opp 30-35 år etter at de forlot barnehagen. Over 50 prosent av disse hadde «psykiatriske komorbide vansker» og 77 prosent var registrert med lese- og skrivevansker i skolen. Dette var i seg selv alvorlig nok, men det som var særlig bekymringsfullt var at 65 prosent av utvalget mottok offentlig pensjon, til tross for sin lave alder. Det er nærliggende å konkludere med at språkvanskene hadde bidratt til livshavari for de fleste i utvalget, (Dalby, m.fl. 2009).

Folkvard Nævlan ved Høgskolen i Bergen har forsket på personer som har droppet ut av skolen. Han konkluderte med følgende: manglende opplevelse av mestring, mening, selvregulering og tilhørighet. I samtaler med elever som har utviklet lært hjelpsløshet dvs. som har gitt opp i videregående, kommer det ofte fram at ting ble vanskelig fra 4. og 5. trinn, noen ganger 6. trinn. Årsaken ligger nok i tidlige skoleerfaringer, for personer med spesifikke språkvansker enda tidligere (Dalby, m.fl. 2009).

I mellomtiden er de henvist til en passiv tilværelse i undervisningen der de kan fremstå som ensomme, skolesvake – og ikke minst som alvorlig lese -og skrivehemmede. Hvis skolen forsøker å tilrettelegge skoledagen for disse elevene uten å ha kartlagt eventuelle språkvansker, vil det vise seg at tilpasset opplæring og spesialundervisning, har liten positiv effekt. Det kan hende at undervisningen tvert i mot har en negativ effekt, siden den undergraver elevens selvtilitt og tro på seg selv fordi resultatene av alt arbeidet som nedlegges, uteblir.

Mestring, selvtrillit og engasjement påvirker hverandre gjensidig. Engasjementet skapes i møte mellom, lærer, elev og faget. I hvor stor grad lærer klarer å engasjere elevene vil ha betydning for elevens muligheter for mestring. Mestring fører til økt tro på egne ferdigheter.

Helhetlig og tilrettelagt leseopplæring

Lesing er en kompleks ferdighet, som handler om å kunne lese en tekst på en sikker og kontrollert måte og samtidig være i stand til å finne ut hva teksten betyr. Dette beskrives ofte som å hente og tolke mening. Selve leseutbytte er et resultat av leserens forutsetninger, tekstens kvaliteter og, ikke minst den situasjonen selve lesingen skal foregå i. Skolens ansvar består derfor i både å tilrettelegge for gode og trygge lesesituasjoner og samtidig bygge opp elevenes forutsetninger for å mestre framtidige lesesituasjoner og stadig mer krevende tekster og kilder. Leseopplæring er derfor noe som vil vedvare alle de årene elevene går på skolen og i alle sammenhenger der noe skal leses. Enkelte elever med særlige utfordringer i forholdet til å tilegne seg og videreutvikle leseferdigheter vil ha behov for tilrettelagte og noen ganger spesialpedagogiske styrkingstiltak.

Forskning viser at det kan være store læremessige gevinster å hente når elevene lærer seg å benytte bevisstgjørende strategier og teknikker for å lese og lære integrert i alle fagopplæring. Dette er prinsipper som er i samsvar med læringsplakatens grunnsynet i Kunnskapsløftet.

Gode lærere underviser slik at elevene opplever mestring, fungerer på trygge og selvregulerende måter og opplever lesing som noe positivt, både for egen del og for fellesskapet. Læring, motivasjon og sosial delaktighet betraktes som gjensidige faktorer.

Gode lærere har tro på at vurdering kan gi viktig informasjon både til læreren og til elevene, og de vurderer elevene på mange ulike måter og for forskjellige formål. De legger særlig vekt på å vurdere elevene underveis og i etterkant av en læringsprosessen, slik at elevene lærer hvordan han eller hun kan påvirke og styrke egen læring og utvikling.

Skolen – en lærende organisasjon

Arbeidet med kompetanseheving, felles drøftinger og erfaringsdeling er viktige faktorer i utvikling av en lærende skole. Det kan gjøres gjennom lærende nettverk og lærende møter:

- 1) Fellessamlinger – deling av ny teori fra samlingene
- 2) Trinn-/eller teammøter
- 3) Kommunikasjon og daglig lærersamarbeid

- 4) Utarbeidelse av forpliktende planer og gode rutiner
- 5) Kollegaveiledning og gjensidig læring
- 6) Samarbeid med PPT

Hver samling i Felles løft Steg 3, skal munne ut i konkrete tiltak som skal prøves ut og implementeres på hver skole. Lederstøtteprogrammet skal gjennom året støtte lederne til å drive prosjektarbeid og å gå fra prosjekt til drift.

Måloppnåelser og resultater vil være betinget av ledelse, samarbeid og felles innsats på hver skole.

Det vil være anledning til å dele opp, konkretisere og tilpasse praksis og endringstempo til lokale forhold og lage egne planer for videreføring på kommune- og skolenivå.

Med bakgrunn i Kunnskapsløftet, bidrag fra kompetansemiljøene, lærernes kunnskaper, ressurser og erfaringer, skal Språk- og leseplan for Hallingdal revideres i løpet av prosjektperioden.

Denne planen skal bidra til et mer systematisk og målrettet arbeid som både skoleeier, rektor, alle lærere og PP-tjenesten kjenner og skal revideres på bakgrunn av erfaringer fra prosjektet.

Presentasjon av prosjektets mål, delmål og resultatmål

Overordna mål

1. Alle ansatte er bevisst på betydningen av gode relasjoner til elevene
2. Alle ansatte har økt kunnskap og handlingskompetanse om språk og sosial utvikling
3. Alle ansatte reflekterer og deler ny kunnskap og erfaring med hverandre som fører til gode holdninger og handlinger som har positiv effekt på elevenes helse, læringsmiljø og læringsutbytte

Delmål

1. Alle elever opplever at de blir sett og møtt på en god måte av alle ansatte.
2. Alle ansatte er bevisst på skolens grunnsyn og opptrer i samsvar med det.
3. Alle ansatte har økt kunnskap og handlingskompetanse om språkutvikling og språkvansker
4. Alle ansatte har kunnskap om sammenheng mellom språk og sosial utvikling
5. Alle ansatte har økt kunnskap og handlingskompetanse om helhetlig lese- og skriveopplæring
6. Alle ansatte føler seg tryggere i samtaler som oppleves som krevende.

7. Kunnskapsøkning og praksisendring bidrar til at alle barn får et godt utbytte av ordinær opplæring.

Resultatmål

1. Resultatmål: QBA, 1,2 – QBE, 1,2
2. Resultatmål: QBA,11,12)
3. Resultatmål: QBA, 4 – 20 spørsmål
4. Resultatmål: QBA,1,2, 4,7, 8,9,10 – QBE, 5,6
5. Resultatmål: QBA, 5- QBE, 3,4
6. Resultatmål: QBA, 8,9
7. Resultatmål: QBA 6,10,11,12, Mini SL2/S40, 20spørsmål, QBA 1,11,12 – QBE,1,2,3,4

Fra ståstedsanalyse og framover

Skoleansatte besvarer 12 spørsmål i Quest Back før prosjektstart, (ståstedsanalyse), underveis og etter at prosjektet er avsluttet og det forventes skåren stiger fra første til siste besvarelse.

Ansattes Quest Back er angitt ovenfor som QBA.

Elevene besvarer seks spørsmål i Quest Back ved prosjektstart, (ståstedsanalyse), underveis og etter at prosjektet er avsluttet og det forventes at skåren stiger fra første til siste besvarelse.

Elevenes Quest Back er omtalt som QBE.

Lærerne vurderer alle elevenes språkferdigheter ved å benytte observasjonsskjemaet «20 spørsmål om språkvansker» ved prosjektstart, (ståstedsanalyse), underveis og etter at prosjektet er avsluttet. Tre skalaer i observasjonsskjemaet er «problemskalaer» og det forventes at skåren avtar fra første til siste vurdering. En skala, «Språklig nysgjerrighet og engasjement», er ikke en problemskala, slik at her forventes det at skåren blir høyere i løpet av prosjektperioden.

Elevene prøves med MINI SL 2, (3. trinn) og S 40, før, under og etter prosjektavslutning. Prøvene måler lese- og skriveferdigheter og det forventes at disse viser forbedring fra ståstedsanalysen til siste utprøving.

Skolene vil ved prosjektstart få en innføring om sammenhengen mellom språkferdigheter og sosiale ferdigheter, (hovedsakelig forelesning).

Skolene vil deretter få en innføring i bruken av observasjonsskjemaet «20 spørsmål om språkferdigheter» og deretter skal observasjoner utføres for alle elever. De elevene som i følge skjemaet har språklige utfordringer, skal tilbys en utprøvende opplæring som benevnes som «Ordmestringsmetoden».

Opplæringen begynner og avsluttes med en «ordmestrings-test». Skolene vil få en teoretisk innføring i hva språkvansker er og hvilke følger vanskene får for elevene. Skolene vil dessuten få praktisk hjelp til å gjennomføre den utprøvende opplæringen.

Senere vil skolene få en teoretisk og praktisk innføring i «Helhetlig og tilrettelagt leseopplæring i grunnskolen» og prosjektet avsluttes med en teoretisk og praktisk innføring i temaet «Den gode samtalen».

Framdriftsplan Steg 3

1. Forberede Steg 3 skole 2014 med prosjektplan med resultatmål og delmål samt ståstedsanalyse .
2. Eget kompetanseløft for PPT-ansatte i øvre og nedre Hallingdal
3. Gjennomføre ståstedsanalyse juni 2015 Steg 3 - Skole
4. Valg av ressurspersoner i hver kommune som skal ha ansvar for utviklingsarbeidet på hver skole
5. Gjennomføre ståstedsanalyse august/september 2015 for elever Steg 3 - Skole
6. Kommunene utarbeider egne kommunale handlingsplaner/fremdriftsplaner for prosjekt Steg 3
7. Seminarsamlinger
8. Lederstøttesamlinger
9. Sluttevaluering oktober 2017

Seminarsamlinger 2014-2015

1. Seminarrekke for PPT

Tema: Språk og begrep, 2014

Skolene

2. Planlegging for skoleledere og PPT 28.4.2015

3. Møte mellom rektorer, ressurslærere og PPT-kontakt juni 2015

4. 14. 08.2015 – Regional kursdag

Tema: Språk, språkutvikling og språkvansker. Sosiale utfordringer i forbindelse med språkvansker

5. 7. 10.2015 - Med ressurspersoner

Tema: Mer om språkvansker

6. 9.11.2015 - Regional kursdag

Tema: Språkvansker og psykologiske vansker

7. 10. desember 2015

Møte mellom PPT, skoleeiere og statped.

Forberede oppstart av ny seminarrekke med Vigdis Refsahl i april 2016.

[Seminarsamlinger 2016](#)

8. Torsdag 14.01.2016 - Med ressurspersoner

Tema: Utprøvende opplæring og spesialundervisning av elever med språkvansker

9. Tirsdag 15.03.2016 - Med ressurspersoner

Tema: Avslutning av første del av Steg 3 og forberedelser til neste del

[Ny seminarrekke med Vigdis Refsdal med følgende tema:](#)

10. 27.- 28.04.2016 - Med ressurspersoner

Tema: «Å ha kontroll over egen lesing og vite når en tekst er for vanskelig»

11. 1.-2.09.2016 - Med ressurspersoner

Tema: «Å få hjelp når lesing er for vanskelig»

12. 2.-3. 11.2016 - Med ressurspersoner

Tema: «Å vite hva det vil si å forstå noe godt og hvordan det er lurt å lese for å skape god mening i en tekst»

[Seminarsamlinger 2017](#)

13. 26.-27.01.2017 – Med ressurspersoner

Tema: «Å bruke læringsstrategier på en bevisst, motivert og selvregulerende måte»

14. April 2017 med Christian Wulff

Tema: «Den gode samtalen»

August 2017 Ståstedsanalyse med evaluering av prosjektet

Desember 2017 Prosjektslutt

Prosjektorganisering

Regionen

representerer i denne sammenhengen de seks kommunene i Hallingdal med Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål og Hol. Prosjektet er forankret i samarbeidsavtalen mellom den enkelte kommune og Statped sørøst (vedlegg 1).

Faglig ansvarlig

og kontaktperson ved Statped sørøst er Jan Mossige.

Styringsgruppa

Eldgrim Springgard, kommunalsjef i Ål kommune, er leder og kontaktperson mellom styringsgruppe, prosjektgruppe og Statped sørøst

Gunn Berit M. Nergård, oppvekstsjef, Hemsedal kommune, prosjektleder Steg 3 skole

Inger-Lise H. Blakstad, kultur- og oppvekstsjef Hol kommune

Ingebjørg By Teigen, rektor, Gol kommune

Hanne Brunborg, kommunalsjef, Nes kommune

Siv Merethe Glesne, helseleder/helsesøster, Flå kommune

Astrid Myro Rust, styreleder PPT og OT for nedre Hallingdal IKS, og kontaktperson mellom referansegruppe og styringsgruppe

Lise Kristoffersen, representant fra Statped sørøst (avdelingsleder for hørsel)

Møterett:

Helene Sagabråten, leder for Hallingdal barnevernteneste

Jan Mossige, Statped sørøst, faglig ansvarlig for prosjektet

Referansegruppe

Referansegruppe for Felles Løft Steg 1 og 2 var Fagutvalget oppvekst og utdanning i Buskerud.

Styringsgruppen for Felles Løft steg 3:

Leder av hovedutvalget for utdanning: Sissel Urke (Ål)

Utdanningsdirektøren i Buskerud: Karl Einar Schrøder-Nilsen

Kommunalsjef i Hole: Merete Ludmann (Buskerud sin representant i skolenettverket til KS)

Kommunalsjef i Lier: Bente Gravdal

KS: Unni Høsøien

Leder Utdanningsforbundet i Buskerud: Anne Lise Søggen Høien

Høgskulen BVT: Ragnhild Evensen (Kristin Barstad)

[Deltakere i prosjektet](#)

Aktører i prosjektet steg 3 er henholdsvis ca. 300 ansatte i 14 avgrunnskolene i Hallingdal som underviser ca. 1700 elever på 1. – 7.(8./10.) trinn, de skolefaglig ansvarlige, ansatte i PPT, helsestasjonene og barneverntjenesten. Statped Sørøst er faglig ansvarlig.

[Lokal prosjektgruppe](#)

Ingebjørg By Teigen, rektor, Gol

Grete Tandberg Fosshagen, konsulent skole, Hol

Karin Heiene, pedagogisk rådgiver barnehage og skole, Ål

Gunn Berit M. Nergård, kultur- og oppvekstsjef, Hemsedal

Marry Viljugrein, ledende helsesøster i Hemsedal, rep. helsestasjonene Hallingdal

Oddvar Øen, rektor, Nes

Anne Lene T. Sauthon, assisterende rektor, Flå

Gry Elisabeth Bjerknes, leder PPT og OT for nedre Hallingdal IKS

Vigdis Melvold, ansvarlig for oppf. av prosjektet, PPT og OT for nedre Hallingdal IKS

Lennart Artmann, leder PPT Ål og Hol

Leni Østvik, ansvarlig for oppfølging av prosjektet, PPT Ål og Hol

[Infoflyt](#)

Med utgangspunkt i disse gruppene og aktørene er det utarbeidet en oversikt over hvem som skal ha hvilken informasjon. Denne oversikten, Infoflyt, legges ved planen (vedlegg 2).

[Lokale planer og utviklingsstrategier](#)

Prosjektet forankres i lokale planer og rutiner.

[Ressurserpersoner i skolen](#)

Rektor i den enkelte skole blir ansvarlig for gjennomføring og oppfølging av planen for sin skole i samarbeid med PPT. I hver enkelt skole velges det minst en ressursperson som får delta på seminar bestående av drøftinger og forelesninger som utgjør utviklings- og kompetansehevingsprogrammet. Det er en liste med navn, arbeidssted og kommune for alle aktører. Detaljert program for tidspunkt og faglig innhold i disse samlingene er spesifisert under kapitlet Framdriftsplan.

Ansvar og aktivitet for PPT

PPT skal være prosessveileder og stille kritiske spørsmål til handlingsplanene i kommunegruppene mellom samlingene.

PPT sin rolle som kompetanseleverandør innen tidlig innsats overfor barn og unge er i tråd med Opplæringsloven og sentrale retningslinjer i Veilederen for spesialundervisning (2009).

Helsestasjonene

Hallingdal er representert med en helsesøster i prosjektgruppe og styringsgruppe.

Barnevernstjenesten

Representant fra den regionale barnevernstjenesten blir informert og invitert til samlinger, prosjektgruppemøter og møter i styringsgruppen.

Risikofaktorer

1. Økonomi
  - tilstrekkelig med ressurser til planlegging og gjennomføring hos alle aktører
  - tilgang til eksterne midler
2. Tilstrekkelig tilgang på vikarer
3. Nok tid til planlegging og gjennomføring i skolene
4. Spredning av kompetanse
  - Ressurspersonene kan bli veldig ”alene” når det gjelder implementering derfor er det viktig å legge til rette slik at rektor er med på seminardagene og får samme kompetanseløft
5. Endringsvilje i hele personalet i forhold til målene
6. Eierforhold til prosjektets mål hos alle involverte
7. Utskifting av personer underveis
8. Sikring av at sammenhengen i samlingene blir videreført i arbeidet i hver skole (fokus i samlingene må også være fokus i det videre arbeidet i skolen og for veiledningen fra PPT)

Kvalitetssikring

1. Søke eksterne midler

2. Ha tilgjengelige vikarer og rekruttere nye
3. Avsette tid til møter. Veiledere i PPT, rektor/inspektør og ressurspersoner i skole avtaler veiledningsmøter der det legges inn tid til for- og etterarbeid
4. Det gjøres klare avtaler om når og på hvilken måte den kunnskapen som kommer ressurspersonene til del skal implementeres i skolen
5. Målene for prosjektet drøftes og konkretiseres i forhold til deres betydning for egen praksis og arbeidsplass
6. Personer med ulik kompetanse og erfaring skal forstå og arbeide mot samme mål. Ansvars- og arbeidsoppgaver avklares
7. Nye medarbeidere/aktører får innføring om og i prosjektet

Økonomi

Her er det en beregning av utgifter knyttet til deltakelse i prosjektet fra hver enkelt kommune basert på antall skoler og deltakere. Helsestasjonen og PPT og OT for nedre Hallingdal IKT og PPT for Ål og Hol er også regnet inn i oversikten.

BUDSJETT året 2015 FELLES LØFT FOR TIDLIG INNSATS STEG 3

Felles for alle involverte i steg 3

Tekst	Forklaring	Utgifter	Inntekter/ Egenand
Beverting og leie av lokaler til seminar 14.8, 7.10 og 9.11 8 prosjektgruppemøter og 3 styringsgruppemøter		191 000	
Reiseutgifter seminar 14.8, 7.10 og 9.11 8 prosjektgruppemøter og 3 styringsgruppemøter		115 000	
Vikarutgifter 7. oktober		200 000	
Lønnsutgifter prosjektledelse Hallingdal		60 000	
Statped sørøst prosjektledelse, reise, overnatting		300 000	
Materiell: Analyse, kartlegging, kopiering m.m.		155 000	
Egenandel PPT		450 000	
Egenandel helsestasjon		60 000	
Egenandel - prosjekt/styringsmøter		110 000	
Egeninnsats kurs, planlegging og etterarbeid på skole- og ledernivå		2 845 000	
Statped sørøst prosjektledelse, reise, overnatting			300 000
Egenandel – reiseutgifter			115 000
Egenandel PPT			450 000
Egenandel helsestasjon			60 000
Egenandel - prosjekt/styringsmøter			110 000
Møter/kurs i skoler - egenandel			2 845 000
Egenandel prosjektledelse Hallingdal			60 000
Forskningsmidler - søknad			200 000
Overføring fra fond Felles løft 2014			346 000
Totalt		4 486 000	4 486 000
Behov for ekstra finansiering i tillegg:		0	

Kilder

- Dalby,M, Elbro,C og Mjåberg,S. (2009) Langtidsprognose for sproginnlæringsvanskeligheder, Ugeskrift for læger,171/1-2
- NOVA Rapport NR 12 (2010) Språk, stimulans og læringslyst – Tidlig innsats og tiltak mot frafall i videregående opplæring gjennom hele oppveksten. EN KUNNSKAPSOVERSIKT. Wollscheid, S.
- Opplæringslova og forskrifter (2010) Med forarbeid og kommentarer. Stette. Ø (red.) Pedlex Norsk Skoleinformasjon.
- Roe, A. (2008). Lesedidaktikk – etter den første leseopplæringen. Oslo: Universitetsforlaget
- St. meld. Nr. 16 (2006-2007) ...og ingen stod igjen. Kunnskapsdepartementet.
- St. meld. Nr. 41 (2008-2009) Kvalitet i barnehagen. Kunnskapsdepartementet.
- St. meld. Nr. 18 (2009?)
- Statped Øverby kompetansesenter Felles Løft for tidlig innsats – Prosjektplan (2010 og 2012)
- Utdanningsdirektoratet (2014) Spesialundervisning Veileder til opplæringsloven om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning.
- Veileder Fra eldst til yngst. Kunnskapsdepartementet.
- Kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjon- og skolehelsetjenesten. Veileder til forskrift av 3.april 2003 nr. 450 Veileder til forskrift av 3.april 2003 nr. 450

Vedlegg

1. Avtalen mellom kommunene i Hallingdal og Øverby (nå Statped sørøst)
2. Infoflyt

Økonomi

Her er det en beregning av utgifter knyttet til deltakelse i prosjektet fra hver enkelt kommune basert på antall skoler og deltakere. Helsestasjonen og PPT og OT for nedre Hallingdal IKT og PPT for Ål og Hol er også regnet inn i oversikten.

BUDSJETT året 2016 FELLES LØFT FOR TIDLIG INNSATS STEG 3

Felles for alle involverte i steg 3

Tekst	Forklaring	Utgifter	Inntekter/ Egenandel
Beverting og leie av lokaler til 5 seminarsamlinger, 5 prosjektgruppemøter, 3 styringsgruppemøter, 2 referansegruppemøter		147 000	
Reiseutgifter seminar 14.01, 15.03, 27.-28.04, 01.-02.09, 02.-03.11 5prosjektgruppemøter, 3 styringsgruppemøter, 2 referansegruppemøter		83 000	
Vikarutgifter to kveldssamlinger i tillegg til bunden tid (med avspasering for pedagogar)		800 000	
Lønnsutgifter prosjektledelse Hallingdal		60 000	
Statped sørøst prosjektledelse, reise, overnatting		300 000	
Materiell: Analyse, kartlegging, kopiering m.m.		155 000	
Egenandel PPT		450 000	
Egenandel helsestasjon		60 000	
Egenandel - prosjekt/styringsmøter		120 000	
Egeninnsats kurs, planlegging og etterarbeid på skole- og ledernivå		2 845 000	
Statped sørøst prosjektledelse, reise, overnatting			300 000
Egenandel – reiseutgifter			83 000
Egenandel PPT			450 000
Egenandel helsestasjon			60 000
Egenandel - prosjekt/styringsmøter			120 000
Egenandel - møter/kurs i skoler			2 845 000
Egenandel vikarutgifter to kveldssamlinger i tillegg til bunden tid (med avspasering for pedagogar)			523 000
Egenandel prosjektledelse Hallingdal			60 000
Skjønnsmidler- søknad			400 000
Overføring fra fond Felles løft 2015			179 000
Totalt		5 020 000	5 020 000
Behov for ekstra finansiering i tillegg:		0	

Fylkesmannen i Buskerud

Skjønnsmidler

Kommunale prosjekter for fornying og omstilling i kommunen

Prosjektbeskrivelse

Region	Hallingdal	Årstall for tildeling	2016
Kommune	Flå, Nes, Gol, Hemsedal, Ål og Hol		
Samarbeider med			
Navn på prosjektet	Velferdsteknologi		
Prosjektansvarlig	Regionrådet for Hallingdal		
Mål med prosjektet/ Forventet resultat	☒ Effektivisering	☒ Kvalitet- /tjenesteutvikling	
Prosjektets varighet fra	01.01.2016	til	31.12.2016
Beløp over prosjektskjønn			
Annen finansiering	☒ Kommunal egenfinansiering	☒ Annet	

Prosjektbeskrivelse

Beskrivelse av prosjektet

Effektiv bruk av velferdsteknologi vil være avgjørende for kommunenes evne til å yte eldreomsorg framover. Kommunene i Hallingdal benytter flere løsninger i dag, men mangel på standarder gjør videre utbygging vanskelig. Leverandører av velferdsteknologi har sjelden et enhetlig opplegg for hvordan utstyr i private hjem skal kommunisere med kommunenes systemer. I tillegg er driftsansvar for kommunikasjon og utstyr i private hjem ikke klarlagt.

Statlige standarder vil neppe være på plass før om 2 - 3 år, og det er nødvendig å gjøre tiltak for å hindre feilinvesteringer og for å sikre forsvarlig drift av systemene.

Prosjektet omfatter

- forprosjekt for etablering av bestillerkompetanse hos kommunene
- etablering av teknisk plattform for felles løsninger for velferdsteknologi. Plattformen skal være i samsvar med standarder i Nasjonal referansearkitektur for området.
- risikovurderinger og etablering av nødvendig sikkerhet
- etablering av tilgjengelige integrasjoner mot kommunenes journalsystemer i sikker sone
- etablering av overvåking og driftsløsninger

Prosjektet skal være gjennomført innen 31.12.2016.

Erfaringene fra prosjektet skal benyttes i videre satsing på velferdsteknologi, både for fellesløsninger og for anskaffelse/bruk i de enkelte kommunene.

Bruk av midler:

Forprosjekt	40 000,-
Prosjektering og koordinering	135 000,-
Etablering av sikker kommunikasjon via mobilnettet	20 000,-
Brannmur og sikring av kommunikasjon	110 000,-
Portalløsning for kommunikasjonen mellom kommunale systemer og enheter i private hjem	360 000,-
Ekstern bistand	125 000,-
Sum:	790 000,-

Prosjektets målsettinger og kriterier for evaluering:

Prosjektets mål er å etablere felles digital kommunikasjonsplattform for velferdsteknologi, i samsvar med Helsedirektoratets anbefalinger på det velferdsteknologiske området.

Handlingsplan:

Utarbeide regionale standarder for felles IKT-plattform for kommunikasjon mot trygghetsalarmer og andre aktuelle velferdsteknologiske løsninger. Plattformen skal omfatte full digital mottaksfunksjon som tilfredsstillende kravene til mottak og avsendelse av ulike typer signaler. Standarden skal være i samsvar med Nasjonal referansearkitektur for området.

Etablere felles teknisk plattform for kommunikasjon mellom velferdsteknologi i private hjem og IKT-systemer i kommunenes Sikker sone.

Utarbeide beredskapsprosesser med teknisk overvåkning og tiltak ved feil på løsninger.

Etablere regional standard for kommunikasjon mellom velferdsteknologiske løsninger og kommunenes journalsystemer for helse/omsorg.

Utarbeide grunnlag for felles anbudsinnbydelse for trygghetsalarmer og velferdsteknologi til bruk når dagens avtale utløper 31.12.2016

Utarbeide plan for videre felles IKT-investeringer til velferdsteknologi.

